

N:o 123.

Af Herr Dahm: Om anvisande under vissa vilkor af ett årligt anslag å 4,000 R:dr till understöd åt landbruks-elementarskolan på Ryssbylund.

Sedan år 1863 har å egendomen Ryssbylund, 1 $\frac{3}{4}$ mil norr om Calmar, en s. k. landbruks-elementarskola, inrättad och styrd af Herr H. Kylberg, varit i verksamhet. Enligt uppgjord och härjemte bilagd plan är skolans ändamål att emottaga gossar, hvilka vid 12 å 14 års ålder ega de kunskaper, som erfordras för intagande i en elementarskolas fjerde klass, och bibringa dem den bildning, att de vid slutad kurs skulle kunna aflägga maturitetsexamen i stadgad ordning vid något Statens elementarläroverk. Men som Ryssbylunds skola egentligen är ämnad att vara en förberedande bildningsanstalt för dem, som ämna egna sig åt landtbruk, så användes särdeles omsorg åt undervisningen i fysik, kemi, zoologi och botanik, hvarförutan grunddragen af landthushållning, boskapsskötsel, trädgårds- och skogskultur meddelas jemte praktisk öfning i teckning, fältmätning, nivellering och bokföring. Eleverne tillhållas äfven att vid den ovanligt väl ordnade och skötta egendomen inhemta praktisk kännedom om åkerbruk, skogskultur, mejerihandtering, trädgårdsskötsel samt tobaks- och humleplantering. Det vill synas som skulle en yngling, hvilken vid en sådan anstalt blifvit sålunda theoretiskt och praktiskt förberedd, med större fördel än de andra skolornas elever kunna begagna de högre praktiska undervisningsverken, och som skulle man hafva skäl att hoppas, att han, om han egnar sig åt landtbruket, skulle kunna icke endast sköta detta yrke väl med begagnande af hittills kända rön och uppfinningar, utan äfven genom vetenskapligt beräknade försök utfinna förbättringar i våra förfaringssätt och derigenom befordra modernäringens utveckling. Det är nemligen icke nog för en landtman, som arbetar under så egendomliga naturförhållanden som våra, att endast tillegna sig och bygga på utländska forskningar, utan det är naturlagarnes spel hos oss, han måste särskildt lära känna, för att, lydande dem, kunna använda dem till sin nytta. Men sådana forskningar kunna med framgång verkställas endast af vetenskapligt bildade män och af dessa säkrast och med största framgång, när de såsom åkerbrukare äro i en daglig strid med

en

en oblid, men, klokt behandlad, ingalunda karg natur. Ryssbylunds-skolans syfte att redan tidigt söka förbereda ynglingar till sådana fruktbringande undersökningar är ock det, som gör henne värd en större allmän uppmärksamhet, i synnerhet som hon är den enda och den första i sitt slag i Sverige.

Enligt den kostnadsberäkning, som gjordes före skolans öppnande, syntes det som skulle elevernas afgifter kunna betäcka ej blott de årliga omkostnaderna, utan äfven ränta och amortering af förlagskapitalet; men, ehuru byggandet af skollokaler, boningsrum för 44 lärjungar och 4 lärare, kemiskt laboratorium och gymnastiksal, utvidgning af flera för ekonomien nödiga hus och anskaffandet af inventarier skett med besparing och omtänksamhet, och ehuru skolan redan de första åren haft 37 och det sista 43 elever från olika delar af landet, så har det dock visat sig, att äfven under så gynnsamma förhållanden elevernas afgifter ej ens lemnat något öfverskott till ränta, än mindre till amortering af anläggningskostnaden. Följden af dessa årliga ränteförluster måste snart nog blifva den, att, huru varmt föreståndarens nit för saken än må vara, han dock tvingas att tillsluta skolan och genom realisation af dess tillhörigheter göra förlusten så ringa som möjligt.

Då jag, som flera gånger, äfven enligt uppdrag af Calmar läns södra hushållningssällskap, besökt detta institut, afhört der hållna examina och dervid tagit kännedom icke endast om skolans verksamhet, utan äfven om husets flärdfria plägseder och egendomens ekonomi, och dervid funnit, att allt detta är sådant, att det kan tjena till mönster och ovilkorligen måste ega ett fördelaktigt inflytande på eleverna, anser det vara en förlust för landtbruket, om denna undervisningsanstalt skulle upplösas, så får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade såsom understöd för landtbruks-elementarskolan på Ryssbylund i Calmar län tills vidare bevilja ett årligt anslag af Fyra tusen Riksdaler emot de förbindelser, som uti särskildt reglemente enligt Kongl. Maj:ts pröfning fastställas, och hvartill förslag härjemte bifogas.

Det understöd jag begärt håller visserligen icke föreståndaren alldeles skadelös, men det gör fortsättningen af skolan *möjlig* utan större kostnad för det allmänna, än som användes på en vanlig rättareskola för ungefär tredjedelen så många elever.

Stockholm den 25 Januari 1867.

O. A. Dahm.